

ANY VII

NÚM. 315

BARCELONA 13 SEPTEMBRE 1894.

1894

LA FOMENSA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

No hi ha res tan gustós
com lo montar.

CRÓNICA DE LA SETMANA

L increment qu' entre las donas pren l' afició á las cosas que sols als homes sembla que pertocan, va extenentse d' un modo lamentable; tant, que dintre de poch se farà precís formar un sindicat del gremi, ab lo fi de que estudihi 'l medi de poguer treurer dels caps de lo sexo contrari la manía d' inmiscuirse en los nostres assumptos y de pendrer per assalt tots los nostres dominis.

Fins ara semblava que 'l nostre país era 'l menos castigat per semblantas costums, pero d' un quant temp sen aquesta part, no solsament s' arrelan, sino que prosperan d' un modo que fá por.

La setmana passada al verificarse un assalt en la sala d' armas del distingit mestre Sr. Sans, de Madrit, sigueren las protagonistas tres germanas, distingidas y elegantas senyoretas, paraulas textuais d' un *reporter* anómim, y desde que van *caurer en guardia* fins que 's varen aixecar, foren objecte d' entussiasmas aplausos per part de la intellegenta concurrència que las va proclamar la nata y flor en aquest género de *sport*.

No es lo meu ánim criticar á las mentadas senyoretas, (já barret! no m' embolico), y dit entre nos, hasta m' haguera agradat serhi perque en la esgrima hi han certas posicions que si en los homes 'm fan bastant fástich, en las donas me sembla que no m' en farían gens, sino que francament al veurer la gran afició que hi ha entre lo sexo ex-débil á tirar á pistola, al sabre, al floret, com á tirar las cartas, tirá pits y fins algún plat pel cap del marit sempre que hi hagi ocasió y á tirar tantas y tantas cosas mes, no puch menos que esclamar al pensar que aviat no hi haurá donas que sápigán tirar l' agulla qu' es un *sport* mes important que la esgrima, lo *yathing* y 'l *ciclisme*.

* *

Los gossos de Lóndres están d' enhoraboua, aném á dir que ja ho estavan desde la creació de la Societat Protectora d' Animals, pero desde uns quants dias en aquesta part ho han d' estar mes

Molt aprop de Hyde Park, entre tasquets de castanyes y tils, rodeixat de lilas y jo 'm penso també de bledas, hi ha un cementiri destinat solsament als gossos, ahont reben sepultura. Las tombas son de molt gust y las llosas ostentan sentidas dedicatorias y hasta algun epitafi que casi bé fa plorar.

Segons sembla, l' amo d' uns terrenos que no li donavan cap diner, en vista del inmens carinyo que senten moltas solteronas per aquets grissets peluts, que sempre 's bellugan y que tot ho buscan, va concebir la idea de trasformarlos en necrópolis canina haventli donat fins ara magnífichs resultats.

Sembla que 's tracta de fer alguna rebaixa en los preus de las coronas ab l' objecte de que també 'n puguin disfrutar aquets afortunats mortals.

* *

La senyora donya Juana Pacheco, viuda del immortal Zorrilla, 's troba en tan precaria situació que s' ha vist obligada á escriurer á las Diputacions Provincials, suplicantlis que li comprin uns exemplars del tomo de Poesías que costeja la Academia Espanyola immediatament de la mort del gran poeta lirich.

Si lo malograt poeta hagués empleat son talent en *fer política* antes de fer versos, no 's trovaria probablement en tan lamentable estat la distingida senyora que va compartir ab èll una existencia mes plena de espinas que de flors.

ESTUDIANT.

A

«Pensaments d' un acusat qu' es fa la defensa sol, per no trobarne Lletrat (per mes que rahó li sobra) que 'l defensi, per sa proba ¡Aixís passa al desgraciat!»

TINCH febre; no sè 'l que tinch;
 tinch talment lo cor nafrat;
 visch morint, moro patint,
 y tant y tant visch sufrint,
 qu' es impossible, vivint,
 resistirne tal embat.
 Per saber mon sufriment,
 ma dissort, ma negra estrella,
 pensa tan sols un moment,
 si será gran lo torment
 d' un que sent bó é ignocent
 l' hagin posat en capella.
 Al reo, bo y sent confés,
 si no li admitian probas,
 la societat tota en pes
 condemnaria el proces,
 pues fallo que així sé fes
 fora criminal de sobras.
 En cambi pel ignocent,
 per quí may ha delinquit,
 no 's proecupa la gent
 ni tan sols un trist moment
 per du son fallo imprudent
 siga gran, siga petit.
 ¡Oh mon! si acas es vritat
 que som fills d' Adan y Eva:
 ¿En ahont' es la germandat?
 ¿ahont trobar la caritat
 y 'l nivell?... Sols lo malvat
 es qui ah res sol trovar treva.
 Sí, solsament veig aqui
 la trista suhó del pobre
 de l' anatema 'l cruel brí
 puig que si no fos així,
 no hauria tant de patí
 qui bé pensa y qui bé obra.
 Tinch febra; y en mon deliri,
 li demano ab frenesí
 á Deu que com lo blanch lliri
 al dormí en lo cementiri,
 quan algú ma fossa miri,
 Descansi en pau, pugá dir.

JOAN JORDI.

(La Escala)

¿PER QUÉ PORTO BARBA?

CONTESTACIÓ Á LA PREGUNTA QUE 'M FEU L' AMICH **Ulús Millá** EN LO NÚMERO 314 DE LA TOMASA

¿PER QUÉ duch tota la barba
vols saber amich Millá?
¡Ja 't dich jol... Vaya unas ganas
de volguer tafanejá!
Si senyor, si; porto barba,
y que 'm vá molt bé ¿vritat?
y temps atrás sempre anava
completament afeytat,
y dos cops cada setmana
anava á casa 'l barbé,
y ara no hi vaig ni que 'm dessin
á cabassos lo diné.
¿En qüestió tan *pegiaguda*
á qué 's deu cambi tan gran?
Pues, á la carn de tocino;
ja veurás, ves escoltant.

Me trobava en un cert poble
qual nom no vull dar á llum,
y sent dia d' afeytarme
com tenia per costum,
vaig aná á cá 'l rapa-barbas,
que 'm van di era molt entés,
y alló mes que barberia
era casa de pagés;
ab los seus cávechs y aixadas,
una rella de llaurar,
dos ó tres sachs de patatas
y cap trasto d' afeytar.
—¿Lo barber?—vaig dir á un home
que ab un cabás al devant
anava trencant garrofas
ab parsimonia molt gran.
—Servidor!...—digué aixecantse
ab molta amabilitat—
¿Que potser vol afeytarse?
—Si, senyor.
—Donchs vaig aviat.
Segui, segui... tinga conte...

no, no ho fassi en aquest banch;
hi arrancat un caixal ara
y encare 's tot brut de sanch.
¡Paula!... escalfa un tupi d' aygua
qu' haig de afeytar á un senyor!...
¿No li sembla que calenta
la cosa anirá millor?
—Per mí si que...

—Fugi, home!...
aquest país es molt fret...
y després, ¿que vá depressa?
estará d' aquí un ratet...
Andamés, vosté sens dupte
que será barceloní:
ja 's coneix ab sa persona
de posat tan noble y fi.
En los pobles tot es rústich,
y un hom te que fer de tot
per defensar las garrofas
y guanyá algun dinerot.
Veuf jo poso sangoneras,
sangro bestias, soch barber,
agutzil nunci, sereno,
trech caixals, soch campaner.
—L' aygua—vaig di interrumpentlo—
calenta deu ser temps ha.
(Sino li paro las camas
no sé ahont anava á pará.)
Quan va anar á buscar l' aygua
volía fugí escapat...
¡ho hagués fet com ho pensava!
jo ho hauria endevinat!

Ab la vista esgarriada
é intranquila com d' un boig,
vaig é entregarme á aquell home
que 'm feya mes pó que goig.
Y sense parar la llengua,
part de l' aygua va abocar
á una bassina de llauna,

comensantme á remullar.
Després al mudarme l' aygua
saltá de dintre 'l tupí
una cosa que de prompte
me feu molt poch goig á mí.
Pero 'l barber agafant'ho
exclamá tot extranyat:
—¿Que 's bestia la meva dona!
lo sabó á l' aygua ha posat!...
Pero, bah, será mes flonjo—
y comensá de debó
á ensabonarme la cara
ab aquell estra y sabó;
quan de prompte—¡Recristina!—
diu enjgant lo barber
una récua d' aquells *ternos*
exclusius de carreter.
—¿Qué passa?—vaig dí aixecantme
y preparat á fugí.
—Que al anar á buscar l' aygua
m' hi equivocat de tupí,
y en lloch d' un n' hi prés un altre
en que s' hi feya 'l diná
y aixó que sabó creya era,
es...

—Que es, vaja, parieu clá.
—¡Es un tall de cansalada!—
Sento aixó, é igual qu' un foll,
vaig fugí apretant á corre
sens treure 'm lo drap del coll.

Lo perque jo porto barba
ja ho sabs ara, amich Millá.
Ab barbers no hi volgut tractes
desde que aixó 'm va passá:
y en quant á la cansalada,
may mes n' hi menjat ¡que 's cas!
quan me parlan de tocino...
¡Vade retro, Satanás!

RAMONET R.

AL' ALTRE

¿SOMRIUS?... Res té d' estrany; puig ets ditxosa
y ets del jovent en pes hasta admirada;
veyente, com te veus, per tots mimada;
sentinte com te sents, bella y graciosa.
No existirá una huri com tú d' hermosa,
ni foch qu' abrasi tant com ta mirada;
fins, comparantla ab tú, surt despreciada
la reyna de las flors; la fragant rosa.
Mes que dona, per mí tú ets maravella.
(l' ho prometo seré; no 't vench cap séba)
y, sent aixís, si acás, per ser *costella*
dificultats hi veus ó altres apuros,
rendit 't cediré, la *grapa* meva
si en la teva t' hi veig uns quants mils duros.

AMADEO.

Desde fora

SONET

FUGINT de la calor, que m' ofegava
un quint pis del carrer de la Lleona,
un dimars vaig sortir de Barcelona
buscant l' ayre fresquet que somniava.
Anant á l' estació, tot sol pensava
quina terra per mí sería bona,
y després de pensarhi gran estona,
per la de Poble-fret, jo m' embarcava.
Aquí porto gastat un dineral
menjant tan sols pebrots fets á la brasa
y tomatechs fregits sens oli y sal,
tinguentne de dormir aprop d' un asa
—que raigs de cossas tira per final,—
fins que tinga diners per torná á casa.

M. GARDÓ FERRER.

CELISTIAS

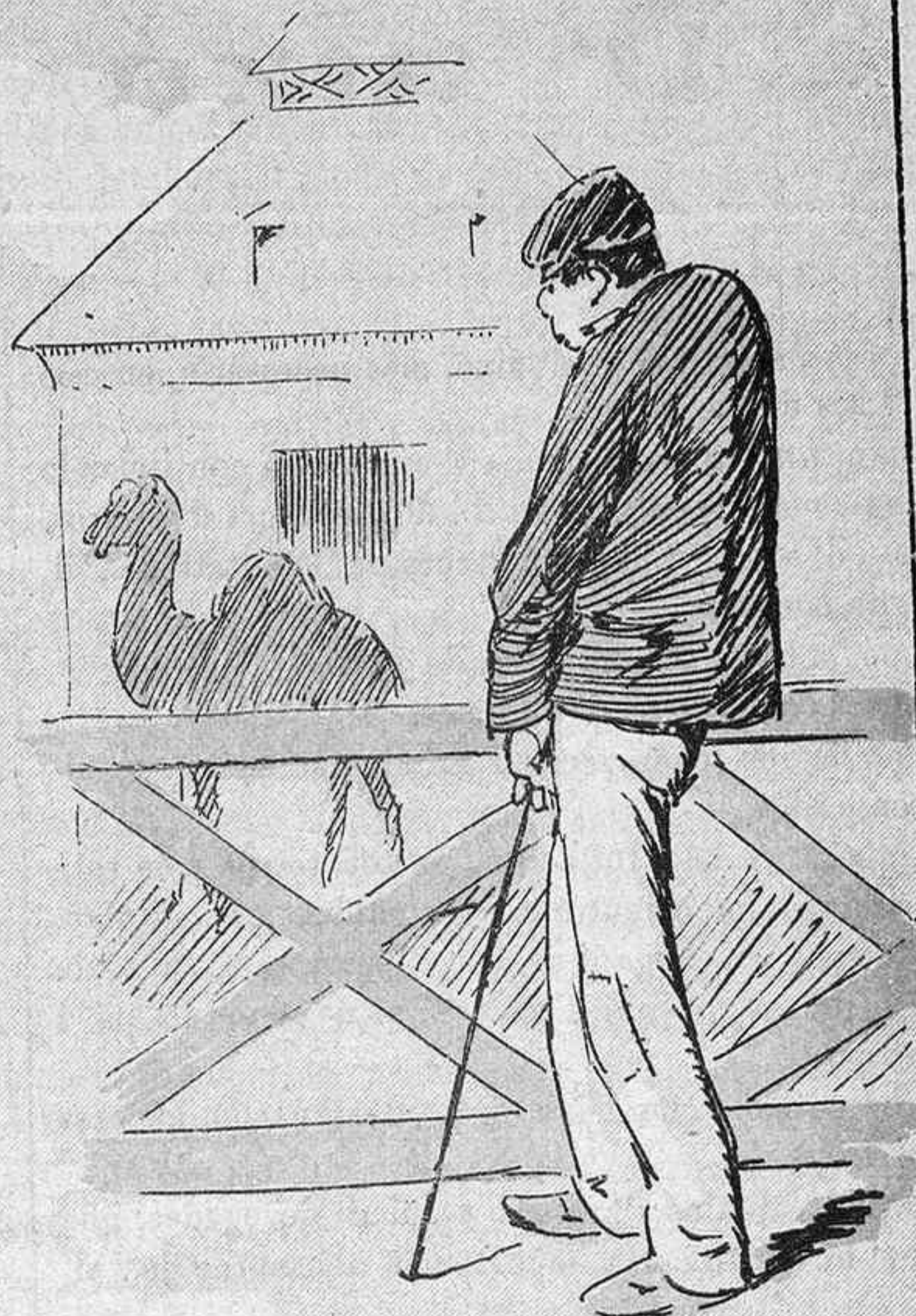

—Vaja... preparem-nos á torná á menjá
estofat, demati, tarde y vespre.

HISTORIA NATURAL

—A mi deixeu-me lluhir lo garbo y rés mes.

—La mare d' aquest mestre y la meva, debian tenir lo mateix desitj.

—Diuen qu' agafo 'l gat y... no 'l toco.

—M' ha dit un home sabi que si 'm moro al torná á veni aquí al mon vindré de lloro.

Reig 1923

D' aixó

Es la paraula mes.. d' aixó, mes necessaria, en casos de necessitat.

Quan un no sab com... d' aixó, com continuar lo que ha comensat, clavanthi 'l.. d' aixó, surt d' apuros.

Lo... d' aixó, es lo gran recurs pe 'ls faltats de... d' aixó, de memoria.

Y pe 'ls curts d' aixó altre: de *gambals*.

Y pe 'ls mentiders, d' alló mes.

Y pe 'ls que tenen ganas d' enrahonar sense . d' aixó, sense solta.

D' aixó... va bé á tot arreu, en tot temps y en tota conversa per important ó per insignificant que.. d' aixó.

Está tant en boga l' us de... d' aixó, que... d' aixó; ja ni 'n fa cas lo qui 'l cuil, ni se n' adona lo qui l deixa anar.

Hi ha persona que deixa anar... d' aixó, com los ases 'ls... d' aixós.

Perque... d' aixó; passa lo següent devegadas: que molts s' hi donan certa importancia abusantne de... d' aixó.

—“Tú; d' aixó; ves que.. no d' aixó; ó sinó... d' alló...” —

Y 's creuhen que han dit alguna cosa.

Y la vritat es que... d' aixó; que qui 'ls ha d' entendre los ha entés, sense haver dit res.

Fixeuse en qualsevol diálech que sentiú: si 'l que s' explica no sab acabar la explicació ó s' entrebanca explicant, aquell que l escolta (ab una penetració assombrosa) li acaba la frasse ó 'l pensament que significava 'l... d' aixó. Es dir, li endevina lo que volía... d' aixó, lo que volía dir.

D' aixó es un... d' aixó, un misteri.

Lo... d' aixó es mes clar devegadas que la rahó.

Basta que... d' aixó, en cassos de... d' aixó, perque no s' hagi de parlar mes del assumpto, per grave que siga.

En circumstancias... d' aixó, críticas, un home per poch llest que sigui ja 'n té prou ab lo... d' aixó pera sortir del pas.

Una xicoteta que... d' aixó, (mentres qu' éll no... d' alló) no hi ha cuydado.

Qualsevol compromís ó deute, si no hi ha... d' aixó, no hi ha pó.

Avuy lo que 's necessita es... d' aixó, *barra*.

En fí, la formalitat es quèstió de... d' aixó, y de res mes.

Y no 'm vull extendre .

Perque no d' *aixó*.

No m' embolico.

J. BARBANY.

UN HOME DE PUNT (1)

ENDEVANT; ja l' he agafat;
¡Y quina *mona* treginol...
Mes per xó encare camino
ab molta marcialitat.

Jo no sé 'n qué consisteix,
pró en agafant la *fumera*,
soch un valent de primera...
hasta 'm faig pó á mi mateix.
Mes si la agafo es per punt,
perque jo tinch amor propi;
l' honor que ningú me 'l toqui,
só honrat fins al cap-de-munt.

Pró un *Xanxas* que 'm vá portar
al cuartelillo una volta
me vá dir:—*Minyon, escolta*,
—quan já 'm deixavan anar.—

—*Esta es la última vegada*
que 't vuy veure por aquí.—

Jo llavoras vaig dir:—¿Sí?
donchs l' has ben ensopegada;
ja que tú no me hi vols veure
m' hi faré dur cada dia.—

Y aixi ho faig, pró no es manía,
sols per punt, ho podeu creure.

A mi 'l vici no 'm domina
com á mes de quatre 'ls passa;
surto al dematí de casa
seré, sense paperina;
mes si veig que beu algú,
l' amor propi se 'm ressent
y dich entre mi al moment:

—No haig de ser menos que tú—

Y per punt si éll beu un vás,
jo 'n bech dós y un per fé 'l pes,
y un per que 'l número tres
no 'm cáu bé perque es senás.

La Paula diu que es un vici
y per tot arreu m' humilla...
¡Cál si ella en quèstions d' honrilla
no coneix ni un sol indici.

Jo prou li vull dá á entenent
á cops de vara de freixa,
pró ella sempre es la mateixa
es predicá inútilment.

Y per més que molt me cansi
y pegantli 'm trenqui 'l brás
casi bé 'm trovo incapás
de fé que ha compendre'ho alcansi..

¡Qué hi farém!.. Tirém al dret
encare que vagi tort...

que consti que jo soch fort,
no 'm fá pó ni 'l vi ni 'l fret.
Jo m' empasso 'ls ayguardents
com qui 's veu un ou del dia...

Lo taberné encare 'm fia...
vaig á fé 'ls ciuch sentiments.

R. ALONSO

(1) De la Revista *Fotografias instantáneas* estrenada en lo teatro del Centro Roger de Flor.

A C. GUMÀ

Ó Á QUI SIGA

ab motiu d' haver publicat una crítica indecent en
lo n.º 816
del setmanari *La Esquella de la Torratxa*

SABIAM, per desgracia, que la Crítica, salvo honrosas excepcions, alaba ó censura segons los graus d' amistat ó enemistat que la lligan ab l' autor d' un' obra; pero no podíam figurarnos que certs resentiments personals, arrastressin á un crítich—diguemli crítich—á estampar los següents insults en lo setmanari á dalt citat, referintse al estreno d' una sarsuela de nostre estimat company de Redacció, D. A. Guasch Tombas:

“*Jardí Espanyol*.—Ha sigut tan grós l' éxit obtingut per la obra—diguemne obra—*Ensaig general ó lo furor de un tenor cómich*, que 'l teatro fins ha tancat las portas.

“¡Pobre autor! ¡Tant que devía suar per treures del cap aquell farsell de desvergonyiments y criaturadas!
—Vaja, al cario de las escombrarias, y que no se 'n parli mes —

“¡Pau als morts!..“

Estém segurs de que las personas sensatas, en vista de ratllas tan asquerosas, no devían duptar ni un moment de que 'l crítich en qüestió, s' en havia anat abans d' escriurelas, á revolcarse pel femer, embrutant després las quartillas ab la sustancia que li va proporcionar lo número 100.

Aquest es lo concepte que devían formarne las personas que no tingueren ocasió de llegir las restants revistas sobre l' esmentat estreno, que las que n' estavan enteradas no devían trobar paraulas prou brutas pera calificar la seva asquerositat.

Y menos encare devían saber com calificarlo, los que coneixen de tracte al Sr. Guasch, los quals no ignoran que 'l nostre company está tan exent de pretensions, que, no sols escolta tots los consells que se li donan dintre de la literatura, sinó qu' éll mateix los demana á tot bitxo vivent, hasta als mes ignorants, per alló de que devegadas los boigs fan bitllas.

Lo que no escolta lo nostre company son los insults é indecencias.

¡Senyali lo Sr. Gumá, ó qui siga, los desvergonyiments y criaturadas de l' obra del nostre redactor, y, si la rahó l' assisteix, desapareixerán acte continuo las criaturadas y desvergonyiments!

Aixó sí: lo Sr. Guasch, ans que tot es reconegut y pera correspondre al seu treball, enumerará, també, tots los desvergonyiments y criaturadas qu' observi en las obras del crítich verinós, que si es en C. Gumá, no reparém en dir que, subjectantnos á la deguda proporció, deixarà molt endetrás al nostre company, pués qualsevol que vulgui fixarshi, pot notar que, 'l redactor de *La Esquella* posa en sas obras dramáticas los xistes pujats de color á mans plenas—casi no n' hi ha

d' altres—y té bon cuydado de que 'l fondo dels poemes que sovint publica produheixin als seus lectors l' efecte d' una cantárida.

Quan vulgui farém una relació dels seus xistes y un estudi detallat del fondo de las sevas obras, pera demostrar nostras afirmacions.

Pero aquí hi ha un' altra cosa: Lo crítich de *La Esquella* sab de sobra, que 'ls tals desvergonyiments y criaturadas no existeixen en la obra del nostre company en major quantitat y qualitat que en las dels demás autors cómichs; pero 'l Sr. Guasch va tenir lo *desvergonyiment* (?) de no trobar prou conforme *Lo Marqués del Carquinyoli* d' en C. Gumá, quan va efectuar-se l' estreno d' aquesta pessa en lo teatro de Novetats y la *insolencia* (¡ay que 'm trencó!) de censurar á autor tan elevat... d' estatura, quan aquest va escriure en lo seu setmanari, que en lo teatret del *Alcázar Espanyol* s' executavan las mellors obras del repertori catalá, sent las mes celebradas y aplaudidas las que havían surtit del seu cap (*suant, sens dupte, mes que 'l nostre company*) lo que equivalia á dir qu' éll era lo pinxo dins de la escena catalana; y en C. Gumá que no admet llissóns de ningú, lo primer dia que 's va topar ab lo nostre company, li digué “¡Renyits!” y quan ha tingut ocasió li ha dedicat una crítica mes propia d' un *escombrariyre que desitja omplir lo seu carro* (1) que de qui 's titula escriptor.

Lo Sr. Guasch, ho repetim, pot tenir molts defectes, pero está lliure de pretensions, y per lo tant, no vol qu' aquestas ratllas revesteixin lo carácter de defensa de la seva obra. No es éll qui deu jutjarla sinó 'l públich, si ha sigut del agrado d' aquet, ja 'n té prou; si, per lo contrari, no ha lograt satisferlo, en otras obras tal vegada será mes afortunat.

Pero 'l nostre company no pot passar, sense protestarne, las suposicions malévolas del crítich que 'ns, ocupa de que l' estreno de la seva obra va obligar á la Empresa del *Jardí Espanyol* á tancar las portas del teatro, ja que la setmana que va lograr mes alta recaudació la taquilla, fou la en que s' estrená la sarsuela del Sr. Guasch, á pesar de que no sigué anunciada ab lo bombo que la d' en C. Gumá, titulada: *La Llanterna mágica*, que dit siga de pas: no té res de teatral.

Si la Empresa va perdre l' equilibri, no pot culpar-se de la seva cayguda al autor d' *Ensaig general ó lo furor d' un tenor cómich*, que va arribar quan ja estavan dadas y benehidas; en tot cas: als autors que 'l precediren, entre los que 's trobavan 'l susceptible C. Gumá y l' *Arquímides* de camama qu' ha ignorat fins fá poch lo significat de ¡*Eureka!*

¡Que consti!

Y que consti, pera acabar, que 'l nostre company podrá escriure tantas criaturadas com indica lo crítich que s' ha proposat atormentarlo; pero que sab, no obstant tornar insult per insult y donar lo seu merescut á qui li busca las pessigollas.

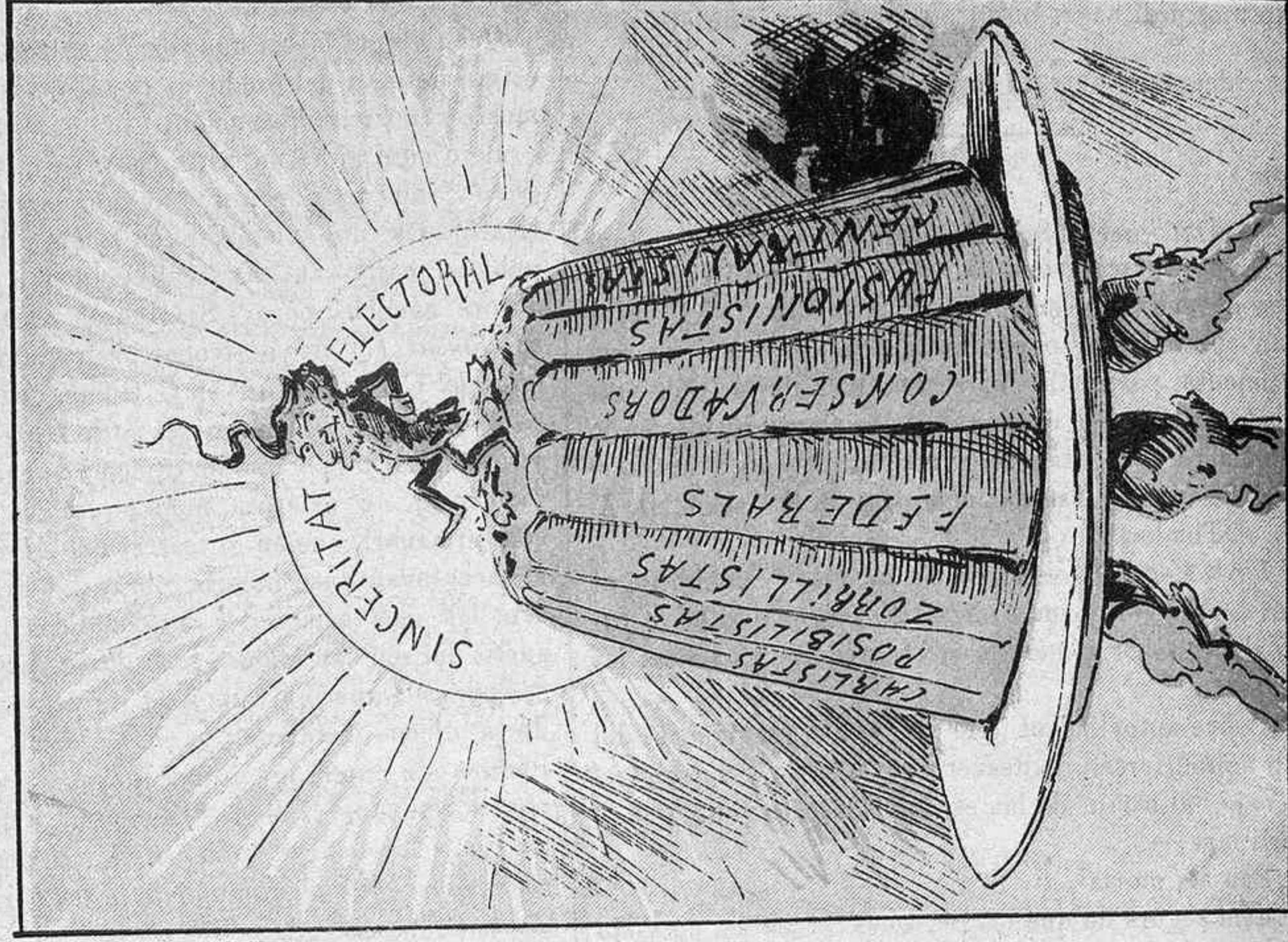
LLICENCIAT VIDRIERAS.

(1) Vol posar al carro de las escombrarias las obras dels altres...

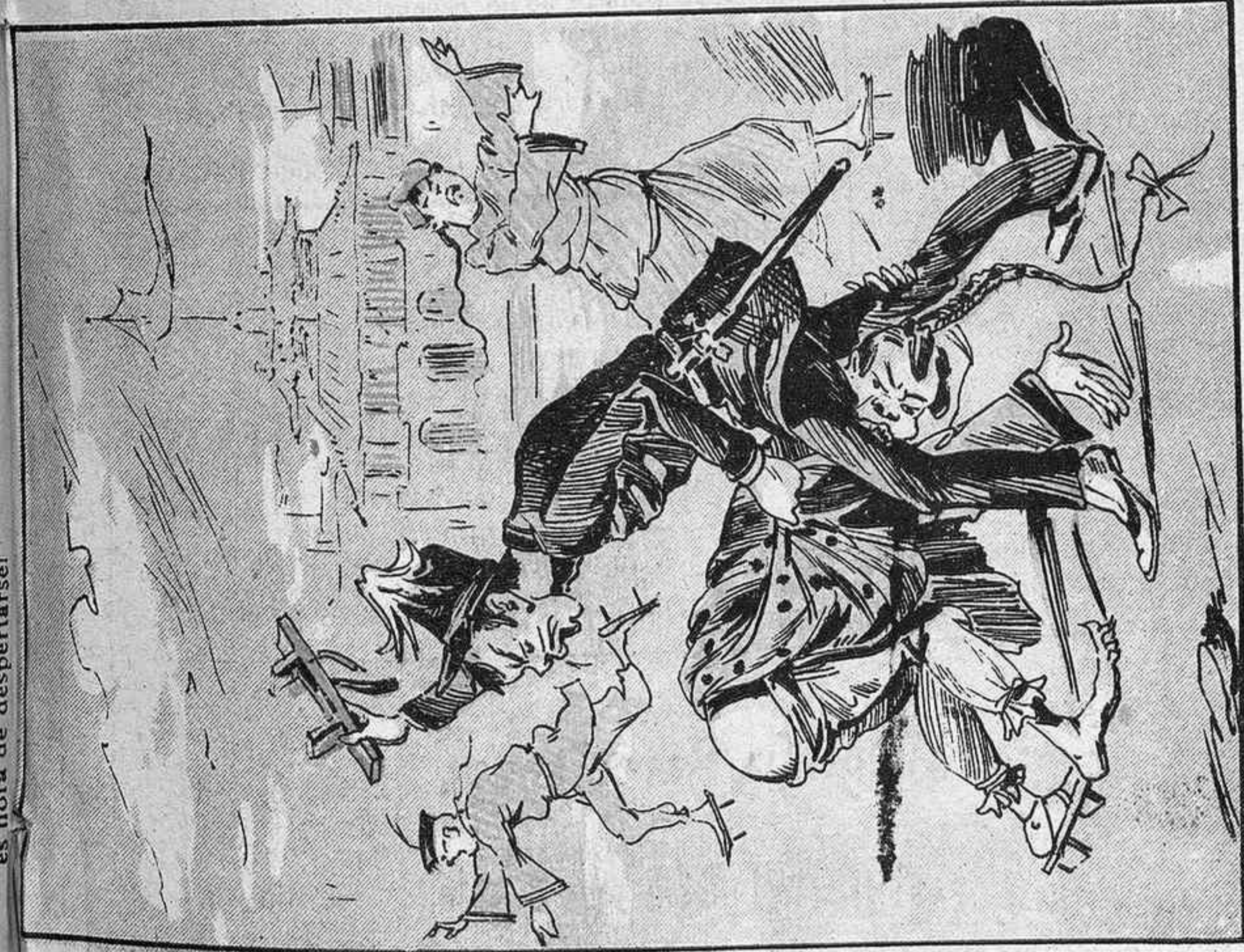
AQUI Y ALLA

—Senyó Pepet, prou ronsejar! Pensi que hi han moltes reformes a practicar y que la familia obrera necessita treballar per no morir de miseria. ¡Au, au, que ja es hora de despertar!

Veishi aquí lo gran pastel próxim á sortir del forn oficial elaborat ab tots 'ls elements terroristichs de la oposició carlista y republicana.

Rebrá surras la Chi-na-na Chi-na-na, Chi-na-na, rebrá surras la Chi-na-na y á cops de sabatot.

(música de La Verbena)

Defensa desesperada de las famellas xinas, lent servi de projectils contra las japonesas, tota la provissió de fanalats y bolas d' arrós del Imperi.

NOVEDATS

Han entrat á formar part de la notable companyia de ópera italiana que hi actua, la reputada tiple dramática senyora Cairolli y lo distingit tenor Sr. Calloni, havent lo-grat ab tal refors las óperas representadas, una execució casi perfecta, principalment *Gli Ugonotti* y *L' Ebreu*, óperas en que la dita artista hi está á gran altura.

TIVOLI

Miss Robinson tots los días y cada representació donada ha sigut mes ben rebuda, per lo tant no es estrany pugui ja dirse que tenim obra per setmanas y mesos.

Lo desfile final, verdader derrotxe de gust, art y luxu, causa complet assombro y es totas las nits aplaudidíssim.

GRAN-VIA (abans CALVO-VICO)

Va aguantant honrosament lo pabelló y la concurrencia ve secundant los desitjos de la Empresa.

S' han efectuat alguns beneficis y pera demá s' anuncia lo del trempat tenor cómic Sr. Miró que per *reclam* estrenará (en aquest teatro) *Los Puritanos*, anunciantse pera dissapte lo de *Los Africanistas*.

JARDÍ ESPANYOL

Ab la nova empresa ó siga societat artística, s' han ressucitat algunas de las obras mes aplaudidas del género *grande*, haventhi lo-grat aplausos sos intérpretes.

També s' han donat algunas representacions de la afortunada sarsuela d' espectacle *Los sobrinos del capitán Grant* que, á jutjar pel desempeñu que tingueren, no s' devian haver ensajat.

La concurrencia com de Quaresma en días feyners, y calderadas en los festius.

CONCERTS D' EUTERPE

Lo passat concert efectuat en lo diumenge últim, dedicat per la Direcció, al eminent mestre D. Joan Goula (pare),

revestí lo caracter de verdadera solemnitat, ja que á la numerosa y escullidíssima concurrencia qu' omplenava la vasta platea, palcos y galerías, totas las pessas executadas foren sumament aplaudidas, obtenint una verdadera ovació com pocas vegadas s' havia lo-grat en aquets concerts, lo capritxo instrumental y vocal *La redempció d' Africa*, del eminent mestre Goula (pare), composició que tant per sa armoniosa instrumentació com per la originalitat de son ritme y típic de sa música, no vacilém en afirmar que es lo mes notable qu' ha compost tan distingit mestre.

Motivat per l' éxit que lo-grá, s' demaná la repetició, que, al concedirse, fou executada baix la mágica batuta de son autor, provocant continuament estruendosos aplausos per la maestría ab qu' era dirigida y executada per los artistas (cantants y músichs).

Aixís mateix lo-grá també un extraordinari éxit ¡la última part del *Himne á Reus* que, per acallar l' aplauso del públich, se repetí, baix la direcció de dit eminent mestre.

La sinfonia *Taormina* del mestre Cosme Ribera, obtení també 'l favor de la repetició.

Al presentarse per primer cop en lo palco escénich lo senyor Goula (pare), frenéticament demanat per l' auditori, li foren presentats varis regalos, entre ells un facssimil en or y plata del pendó de la societat coral Euterpe, ofrena de dita societat, y entre artístichs llassos hi anavan los títuls de totas sas composicions corals, y també un elegantíssim álbun de la *Asociació dels Coros de Clavé*; quedant l' obsequiat sumament agrahit de las mostras de deferencia, que ab abdós obsequis rebía dels continuadors de la gloria de Clavé.

Lo concert vinent, tindrà lloch en lo día 24 del corrent, festivitat de la Mercé, ab lo benefici del discret y notable director de la Societat Sr. Goula (fill), qui, com es d' esperar, obtindrà un plé, sent mereixedor de tal distinció per l' acert ab que sab portá á tan distingida societat coral.

UN CÓMIC RETIRAT.

DIUS...

Dius que sols he conegut la vergonya pe 'l seu nom y tú, sino plena á gom tenirn' bon xich t' has cregut.

Aixís no fent la bissonya treyent parietat dels dos, veurás que só un *vergonyós* y tú una *poca-vergonya*.

ANTONET DEL CORRAL

Litografía Barcelonesa

MERCÉ DE

Ramon Estany

5. S^a Ramon. 5.

Barcelona

ESPECIALIDAD en GROMOS y RECORTES de todas clases para ANUNCIOS INDUSTRIALES,
PROGRAMAS, MENÚS, etc etc PRECIOS SIN COMPETENCIA

FRUYTA DEL TEMPS

Piteheria

—¡Pobre Cuba! ja s' esbota pero
encara pot durar uns quants dias.

RESPOSTAS

Al amich PEPET DEL CARRIL

AMICH *Pepet del Carril*:
 Ja se qu' ho faig ab tardansa
 lo contestar las preguntas
 que 'm feres en LA TOMASA.
 Espero 'm dispensarás,
 puig te daré probas claras
 de que la culpa no es meva,
 puig la salut m' ho privava.
 Tot va venir qu' un diumenge
 que 'm vaig banyar ab carbassas,
 volguí fer la valentia
 d' entrar molt endins á l' aygua
 per seguir á una jamona
 que nadava ab molta gracia.
 Ja vaig arriarhi al fí,
 ¡pero, amich, puch recordarmen!
 Un cop vaig ser aprop d' ella
 lo que passá no ho se encare,
 lo que sé qu' á mitja nit
 vaig despertar en un catre
 d' una casa de socorro,
 ¡amich Pepet, era un *náufrech!*
 A l' endemá al dematí
 vareig trasladarme á casa,
 me fico al llit desseguida,
 y... la cosa está esplicada,
 no podia escriure res
 puig las forsas me mancavan.
 Mes, ara qu' estích refet

tinch la obligació sagrada
 de contestar, ans que tot,
 lo que tú vas preguntarme.
 Com que hi haurá molts lectors
 (puig ja sabs que LA TOMASA
 cada setmana en te meš
 lo qu' á n' á mi molt m' agrada)
 Com que hi haurá, repeteixo,
 molts lectors qu' al llegir ara
 mas respostas, no sabrán
 lo que tú vas preguntarme,
 penso jo qu' 'l millor modo
 es posarho en forma clara,
 igualment qu' están los llibres
 de la primera ensenyansa.
 Ara segueix la pregunta
 ab la resposta esplicada:
 P.—De lo que festejant fém,
 ¿per qué fer l' os ne dihém?
 R.—Ja 't podrás habé fixat,
 y potsé hi haurás fet broma,
 que un os manat per un home
 balla dret molt afamat.
 Tot demanant caritat
 dona voltas ab prestesa,
 y á la gent causa estranyesa
 (y esclá que n' ha de causá)
 Donchs aixó mateix ho fa
 qui festeja ab sa promesa.
 P.—Marit á qui amagan l' ou,

¿per qué dirli qu' es un *bou*?
 R.—Ja sabrás, sense molestias,
 que son molt mansos los bous,
 y de marits, n' hi ha prous
 tan mansos com eixas bestias.
 P.—¿Per qué del qu' es molt mesquí,
 qu' es molt *rata* s' ha de dí?
 R.—Pots veure, si es qu' á má 't ve,
 que la rata está *enjaulada*,
 y 's deixa matar primé
 que menjars la cansalada.
 Igual fa l' home mesquí
 que de guardá 'ls caudals trata.
 Ja está demostrat així
 qu' aquell fulano es un *rata*.
 P.—Y á la noya qu' es bufona,
 ¿per què se li diu qu' es *mona*?
 R.—Fent anadas y tornadas,
 una mona fa *monadas*.
 Y la noya qu' es bufona
 fa *monadas* com la mona,
 tot fent tornadas y anadas.
 P.—¿Per qué per modismes tals
 hém d' usar termes bestials?
 R.—Ja t' ho esplicaré ben clá
 y no 't causarà estrenyesa;
 son uns termes que, ab franquesa...
 ¡no se per que 'ls hem d' usá!

SALVADOR BONAVIA.

La Academia de la llengua castellana ha publicat un tomo de poesías de 'n Zorrilla que 's ven á una pesseta, destinant los productos á la viuda del gran poeta.

Poch lucro pot donarli aixó á dita senyora, puig las poesías de

D. Joseph están tan extesas que no hi ha aficionat ni aficionadet que no las posseheixi.

De tots modos dada la baratura del tomet tal vegada 's logri algun éxit que bé ho necessita la pobre viuda.

Sembla que tenim gravement malalt al sultán Abd-el-Aziz.

Ja sè 'l qué es... s' haurá menjat alguna fotografia mágica.

Ja no podém dir quan en una casa tothom fa lo que vol: Aixó sembla Andorra.

A la qüenta, lo Sr. Bisbe d' Urgell ha pres certas midas que tenen fora de sí als habitants d' aquella vall.

Veurem á qui la darán.

Si lo general Borbón 'm volgués creurer deixaria correr lo de las pretensions al trono de Fransa.

Perque no dupta ningú,
 y ho sab lo mes pobre diable,
 que mes que *rey improbable*,
 val ser *general segú*.

Los que 's creyan que 'n Castelar se feya capellá, l' han errada de mitj á mitj, puig ja se sab del cert que 's casa ab la filla d' un congre.. ay, d' un comte molt gros y molt rich.

Vive la République!

Tant lo poble de Sant Adriá com lo de Sant Gervasi de Cassolas van dur á cap sa festa major ab una esplendidés que 'ls honra.

La gent podrá estar crucificada á pagos y pedregadas, però quan arriba l' hora de la gresca tot ho olvida.

Y fan bé... ¿Qué se 'n treu d' amohinarse?

Algún *quimich* de pà sucat ab oli ha fet correr la noticia de que las *fotografias màgicas* contenen un veneno tan actiu, que no sembla sino que ficársela á la boca y quedar fret y estirat, ha de ser igual.

Lo sublimat corrosiu que conté cada fotografia màgica es tan insignificant, que no arriba á un quart de miligram, quan en medicina se 'n receptan hasta tres centígrams y aixó que ni corrosiu es ja, al haverse trasformat en albuminat.

Un dependent del Sr. Ferrepiere 's va beurer devant nostre, l' aygua continguda en un got, després d' haverhi desarrollat sis *fotografias màgicas*.

Han timat 120,000 franchs á la sucursal del Crédit Lyonnais, á Londres.

Després 'ns burlém dels pajesos que 's deixan amagar l' ou.

¡Vaya uns pajesos aquets!

¡Y vaya uns ous!

Lo xubasco del diumenge va posar en gran apreto á las ratas qu' habitan de franch los baixos del carrer de Mendizabal.

Las que no varen morir per *asfixia d' aygua* en las clavegueras, varen morir d' *asfixia de bastó* en la via pública, que es lo terrat de las sevas viviendas.

'S veu que en lo mon no hi está bé ningú.

Ni las ratas.

Lo Sr. M. Dalmau Oliveres ha tingut la amabilitat de remetre'ns alguna mostra de las capsas pastillas *Mala Mosquitos*, que per las probas que en las mateixas hem fet, no podém de menos que recomanar lo *Destructor*, á nostres lectors ab la confiança de que farán net de dit molestós insecte.

Un' altra circumstancia fa que ab gust fem propaganda á favor del *Mala Mosquitos* del Sr. Dalmau, y es, que dit producte ha sigut fabricat en Espanya, competint ventajosamente ab los mes coneguts del extranger y ademés que son preu resulta molt mes económic, ja que 25 pastillas costan solsament tres rals.

La mar, tal volta volent venjarse de la gent que en tot l' estiu hi ha anat á deixarhi las pussas y altras bruticias, aquest día las va empendrer á cabussadas sobre 'ls establiments de banys deixantlos com nous.

L' Astillero, Neptuno y La Sirena son los que varen rebre mes.

Diuen telegramas del teatro de la guerra, que 'ls xinos van mal equipats, pitxor servits y mal alimentats.

En Grha-Dall va haverhi una insurrecció xina als crits de: ¡S' ha acabat l' arrós!

Torna á correr la sanch qu' es un... fástich.

A una pobre dona un cansat d' está al mon la va mitx degollar, degollantse després éll per enter.

Es clar, éll se va fer mes bon pès,

Ha arriat á París D. Antón Cánovas del Castillo.

No se sab qu' hagi posat cap cartell... y aixó que vale á lo menos dos .. céntims.

BIBLIOGRAFIA

Per conducte del Sr. Martínez, duenyo del Kiosko del Liceo, hem rebut un exemplar de la tercera edició de *Celos d' un rey* celebrada sarsuela en un acte de nostre director.

La direcció de nostre apreciat colega *Lo Teatro Regional* nos ha remés un exemplar de las tres últimas obras que ha editat, contenint *Tres personas*, juguet en vers arreglat á la escena catalana per Abelardo Coma y estrenat ab éxit extraordinari en lo teatro del Tívoli la nit del 29 Abril 1885; ¡*Tot per ella!* comedia en un acte y en vers original de Antoni Careta y Vidal, estrenada en lo teatro Catalá (Romea) lo día 30 Abril passat y *Per contradicció*, juguet cómic en vers original de Joseph Pont y Espasa, estrenat en lo día 15 Abril últim en lo teatro del Ateneo Provensalense.

Lo distingit escriptor y reputat compositor D. Urbano Fando, nos ha també remés sas obras *La jota del duo* apropósit líric en un acte estrenat ab gran éxit en lo 7 Febrer passat en lo teatro Circo Barcelonés; *Lo príncep del Congo* sarsuela bufa en un acte y 5 quadros estrenada ab éxit extraordinari en lo 13 Juliol últim en lo Jardí Espanyol, qual obra ha lograt ser la de la temporada en dit teatro y *La isla tranquila*, sarsuela nova en 2 actes, que per la lectura que havém fet de la mateixa, augurém un brillantíssim éxit en lo teatro que 's digni representarli pera la qual ja hi ha compost sa corresponenta música.

Aquesta obra, també está dividida en 3 actes, per son autor, y las Empresas que 'ls convingui la trovarán en l' arxiu del Sr. Molas y Casas.

A tots los que han tingut la amabilitat de pensar en nostra Redacció, los remerciém l' envio.

TELEGRAMAS MOLLS

Madrid, 12.—8 matí.—S' ha inundat lo Manzanares, l' estanch del Retiro y lo surtidor de la Porta del Sol.

Saragossa, 12.—9 id.—Al Passeig de Sta. Engracia hi havia mes d' un *kilógramo* d' aygua. L' Estátua de 'n Pignatelli no podia engullir l'aygua y en Torreros tots los arbres gotejavan.

Valencia, 12.—10 id.—Lo rey D. Jaume va tenir una gotera en la punta del nás mes d' un' hora després del temporal, treyentli molta part de magestat.

Ensanxe, 12.—11 id.—Dins d' un solar per poch s' ofega una familia, com si aquella barriada perteneixés á las voradas del Llobregat.

Carrer de Mendizabal, 12 —1 tarde.—La mortaldat de ratas *ofegadas* ha sigut tanta, que los amichs del *ofegat* se 'n podían fer passar las ganas.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

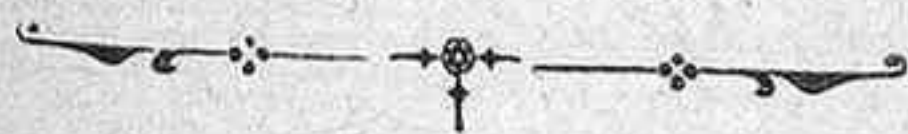
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

Litografia Barcelonesa de RAMÓN ESTANY

5, Sant Ramon, 5—BARCELONA

—Ja m' han propozat per entrá á la Lliga.. ¡ay, qu' ezlich content!

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Si rumías una estona
trovarás que negació
es ma segona;
poble catalá la tres
y la primera
trovarás en los granés.
Y 'l Total veurás ben clá
qu' es un poble catalá.

A. GANDOL M.

TRENCA CAPS

CORNELIA

M.

Formar ab aquestas lletras deguda-
ment combinadas un nom d' home.

MR. A. I. LOREF.

INTRÍNGULIS

Buscar un nom que anantli treyent
una lletra pel derrera, dongui 'ls se-
guents resultats: 1: Carrer de Barcelo-
na; 2: Eyna de molts ofici; 3: Una
cosa molt poch «graciosa»; 4: Part del
cos humá; 5: Consonant.

F. LELI DE V.

TERS DE SILABAS

.....
.....
.....

Sustituir los punts per lletras de
modo que llegits vertical y horisontal-
ment, digui: 1.ª ratlla: Ciutat espanyo-
la; 2.ª: Un peix; 3.ª: En la mar.

QUIMET BORRELL.

GEROGLIFICH

X
LLET
RI LOO
DILLUNS
RII

E. VILLA

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 314

Xarada.—Es—ca ro—la.
Intrínquilis.—Palas, Pala, Pal, Pa, P—
Alas, Las, As, S.
Logogrifo numérich.—Masnou.

Lit. Barcelonesa de Ramón Estary
=5, Sant Ramón, 5 —BARCELONA=